

■ **Miercuri, 6 mai 2026, [László Fosztó](#)** (cercetător ISPMN) a participat la **atelierul interdisciplinar: *O cultură comună europeană? Perspective politice, culturale, și sociale asupra unui concept contestat***, organizat la Comenius University Bratislava de către Juraj Buzalka (Universitatea Comenius) și Florian Lippert (Universitatea din Groningen). La eveniment au participat cercetători și profesori din mai multe instituții europene: Oriane Calligaro, Niki Makovicky, Jozef Tancer, Adam Balcer, Agnieszka Halemba, Johanna Hase și Róisín Healy. În intervenția sa, [László Fosztó](#) a discutat despre dimensiunea europeană a mobilizării culturale a romilor, precum și despre emergența mobilității „la firul ierbii”, ilustrată prin exemple precum migrația internațională și mobilizarea religioasă.

■ **Miercuri, 6 mai 2026, [Adriana Cupcea](#)** (cercetător ISPMN și „Ștefan Odobleja” Fellow - NEC 2025-2026) a susținut, în cadrul seminarului săptămânal al Colegiului Noua Europă, prezentarea intitulată **„Categorization, Loss and Displacement: Millet and Turkish Tinsmiths in Bucharest”**.

În cadrul intervenției sale, cercetătoarea a prezentat rezultatele preliminare ale unui proiect dedicat comunității Millet din București, cunoscută în literatura de specialitate drept comunitatea romilor musulmani. Proiectul își propune să contribuie la cunoașterea trecutului și prezentului acestei comunități puțin documentate, prin combinarea cercetării arhivistice cu analiza presei, a surselor demografice și a interviurilor de istorie orală realizate cu membri ai comunității.

Demersul urmărește reconstruirea unei micro-istorii a comunității Millet din București, de la constituirea sa până în prezent, precum și analiza proceselor de categorizare socială și de identificare etnică. Pornind de la perspectiva teoretică a lui Richard Jenkins, cercetarea examinează relația dintre definirea externă a grupului și procesele interne de autoidentificare.

Totodată, prezentarea a abordat modul în care comunitatea Millet interacționează cu instituțiile și actorii externi, precum și felul în care membrii acesteia își negociază identitatea între diferite categorii etnice, precum „turcă”, „romă” sau „Millet”. Seminarul a evidențiat importanța studierii mecanismelor de clasificare și reprezentare socială pentru înțelegerea experiențelor de pierdere, deplasare și redefinire identitară în context urban contemporan.

■ **Vineri, 8 mai 2026, [Adriana Cupcea](#)** (cercetător ISPMN) a participat la seminarul internațional online „Middle Eastern Studies in Central Eastern Europe: Past, Present and Future”.

Cu această ocazie, cercetătoarea a susținut **prezentarea** intitulată „*Invisible Muslim Identities in Romania. Between Post-Ottoman Legacies and External Classifications*”, în care a analizat procesele de construire și negociere a identităților musulmane mai puțin vizibile din România, aflate la intersecția dintre moștenirile istorice ale perioadei otomane și mecanismele contemporane de clasificare externă.

Prezentarea a evidențiat modul în care anumite comunități musulmane din România au fost definite și redefinite de-a lungul timpului prin categorii administrative, etnice și religioase, precum și impactul acestor procese asupra formării identităților colective. Totodată, au fost discutate relațiile dintre autoidentificare și clasificările impuse din exterior, precum și rolul memoriei istorice și al moștenirilor post-otomane în configurarea apartenențelor actuale.

Evenimentul a reunit cercetători din Europa Centrală și de Est preocupați de studiul Orientului Mijlociu și al Africii de Nord, oferind un cadru de dezbatere asupra evoluției acestui domeniu de cercetare, a provocărilor metodologice și a perspectivelor sale de dezvoltare în regiune.

- **În perioada 8-10 mai 2026**, la Universitatea din Oradea s-a desfășurat un curs de formare privind istoria Holocaustului, destinat profesorilor de istorie din Ungaria și România. Activitatea, la care au participat 40 de profesori, a fost organizată de Mémorial de la Shoah (Franța), Fundația „Zachor” (Ungaria) și Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”. În cadrul cursului, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** despre „Antecedentele și etapele inițiale ale Holocaustului”. Prezentarea s-a axat pe analiza istoriei Holocaustului până în decembrie 1941, precum și pe explicarea terminologiei specifice.
- **Sâmbătă, 9 mai 2026**, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), împreună cu Asociația Doctorilor și Doctoranzilor Romi (ADDR) și Fundația Tranzit, au organizat la Casa Tranzit un **seminar public** în cadrul proiectului DICE-ROMA. Invitatul special al evenimentului a fost contrabasistul Michael Crețu din Regatul Unit. Evenimentul a fost găzduit de Marius Imre Parno (ADDR), [Toma Stéfánia](#) (ISPMN) și Könczei Csilla (Tranzit), iar moderator a fost [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN). Organizat cu ocazia Zilei Europei, seminarul a adus în atenție istoria unei familii de muzicieni romi care creează o punte între Brăila secolului al XIX-lea, jazz-ul românesc și marile scene muzicale internaționale. Michael Crețu, reputat muzician de jazz, a prezentat povestea unei moșteniri muzicale și familiale remarcabile, pornind de la figura lăutarului brăilean Petrea Crețu Șolcan, al cărui repertoriu a fost notat de folcloristul G. M. Teodorescu. Narațiunea continuă cu Johnny Răducanu, una dintre figurile emblematice ale jazz-ului românesc, și ajunge în prezent prin activitatea artistică a lui Michael Crețu, contrabasist și compozitor apreciat pe plan internațional. Discuțiile au deschis teme importante legate de memoria familială, robia romilor, tradiția muzicii lăutărești, relația dintre muzica romă și jazz, precum și recunoașterea contribuțiilor romilor la patrimoniul cultural românesc și european.

Mai multe vedeți [aici](#).

- **Duminică, 10 mai 2026**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat la **emisiunea** „Info Etnic” difuzată de TVR Info, moderată de Boris Velimirovici, Bianca Vasile și George Lungoci. Alături de jurnalistul și muzicianul Berti Barbera, [László Fosztó](#) a participat la o dezbatere privind criza guvernamentală și rolul reprezentanților minorităților naționale în actualul context politic, inclusiv posibilitatea participării acestora într-un viitor guvern de coaliție. În cea de-a doua parte a emisiunii a fost abordată campania inițiată de un europarlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor pentru abrogarea Legii Vexler, legislație care sancționează promovarea cultului legionarilor și a criminalilor de război. Discuția a evidențiat implicațiile unui asemenea demers asupra minorităților naționale, precum și riscurile legate de intensificarea discursului xenofob și extremist în spațiul public.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 14-17 mai 2026**, a fost organizată ediția a XXI-a a *Întâlnirii Muzicienilor de Táncház din Transilvania*, la Valea Boroș, așezare ce aparține de Lunca de Jos, Ghimeș. Această întâlnire este organizată anual, începând cu anul 2006, sub forma unui atelier la care participă muzicienii maghiari din România. În cadrul atelierului sunt susținute prelegeri științifice, discuții profesionale, dar și activități practice specifice domeniului. **Sâmbătă, 16 mai**, [Könczei Csongor](#) (cercetător ISPMN) a susținut în calitate de co-prezentator o prelegere științifică cu titlul *Muzsika és tánc a régi Kalotaszegen* (Muzică și dans în vechea Țara Călatei). Prezentarea științifică a arătat că, în cadrul mișcării maghiare de Táncház (Casa dansului popular) de tip revival, care a luat naștere în anii 1970, s-a conturat o imagine destul de standardizată a muzicii și dansului tradițional din zona Călatei. În schimb, culegerile folclorice și datele provenite de la sfârșitul secolului al 19-lea și din prima jumătate a secolului al 20-lea nu confirmă neapărat această imagine de ansamblu.

Detalii mai multe vedeți [aici](#).

- **În perioada 15-16 mai 2026** s-a desfășurat cea de-a IV-a ediție a conferinței „Maghiarii din Transilvania în secolul XX. Conferință privind istoria minorităților”. Evenimentul a fost organizat în colaborare de ISPMN, Muzeul Național Secuiesc, Institutul pentru Studiarea Minorităților din cadrul Centrului pentru Științele Sociale al Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta și Departamentul de Istorie în Limba Maghiară al Facultății de Istorie și Filosofie a UBB, și a avut loc la Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe.

Tema centrală a conferinței a fost reziliența și diferitele practici de adaptare. Organizatorii au fost interesați în mod deosebit de strategiile prin care comunitatea maghiară din Transilvania s-a adaptat schimbărilor din mediul politic și social în diferitele regimuri politice ale secolului al XX-lea: în perioada interbelică, în anii celui de-al Doilea Război Mondial, în perioada Regiunii Autonome Maghiare, precum și în epoca Ceaușescu.

Din partea ISPMN au susținut prelegeri [Zsuzsa Bokor](#) (cercetător ISPMN), Zoltán Csaba Novák (președinte ISPMN) și [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN).

Titlul prezentării susținute de [Zsuzsa Bokor](#) a fost „Misiune feroviară în condiții de minoritate. Programe de protecție a femeilor minoritare în perioada interbelică”. Prezentarea a oferit o incursiune în domeniul asistenței sociale din perioada interbelică, abordând în special problematica căminelor pentru servitoare și a serviciilor de asistență din gări organizate de asociațiile feminine confesionale maghiare. În cadrul expunerii, cercetătoarea a urmărit să evidențieze în ce măsură programele organizațiilor feminine minoritare s-au diferențiat de proiectele naționale românești de protecție a femeilor, cum au funcționat acestea în paralel și în ce puncte s-au intersectat.

Zoltán Csaba Novák a prezentat comunicarea intitulată „Parcursul lui András Sütő între ideologie, putere, credință și deziluzie”. În cadrul prezentării au fost schițate principalele momente biografice și parcursul profesional al cunoscutului scriitor și om de viață publică de etnie maghiară András Sütő în perioada regimului Ceaușescu. De asemenea, a fost evidențiat modul în care, în cazul lui Sütő, colaborarea cu puterea și reprezentarea intereselor minorității maghiare s-au manifestat simultan.

Titlul prezentării susținute de [Attila Gidó](#) a fost „Romii din Sfântu Gheorghe în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și în anii care au urmat”. Acesta a urmărit să evidențieze situația demografică și socială a populației rome din Sfântu Gheorghe, precum și relația acesteia cu autoritățile. De asemenea, a analizat în ce măsură încheierea celui de-al Doilea Război Mondial poate fi considerată un punct de cotitură în evoluția situației romilor.

Mai multe detalii vedeți [aici](#) și [aici](#).

- **Luni, 18 mai 2026**, a apărut un **articol** scris de [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) în **numărul** tematic al revistei germane *Ost-West. Europäische Perspektiven* (OWEP), publicată de Renovabis și Zentralkomitee der deutschen Katholiken. Revista apare trimestrial, fiecare număr având o temă centrală distinctă. Ediția actuală, 2026/2, are ca temă „Diversitatea României” și abordează o serie de perspective asupra transformărilor sociale, politice și culturale din țară. Printre contribuții, Hans-Christian Maner și [László Fosztó](#) analizează tensiunile istorice și relațiile cu minoritățile, iar interviul realizat de Dan Derscanu prezintă situația romilor din Germania. Anca Șincan discută rolul boomului construcției de biserici în România, în timp ce Frank Stier abordează politica energetică a țării. Alte articole explorează festivalul de teatru de la Sibiu și competiția urbană dintre București, Cluj și Timișoara.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Marti, 19 mai 2026**, la Colegiului Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely” din Odorheiu Secuiesc a avut loc comemorarea victimelor Holocaustului din oraș și din localitățile învecinate, intitulată „Cunoscuiți noștri pierduți”. În cadrul evenimentului a fost dezvelit un monument comemorativ realizat de sculptorul Imre Berze și dedicat victimelor. La comemorare a participat

și [Attila Gidó](#) (cercetător al ISPMN), în calitate de membru al grupului inițiator al monumentului și susținător al proiectelor dedicate cercetării istoriei evreilor din zonă și păstrării memoriei comunității evreiești din oraș.

Din Odorheiu Secuiesc au fost deportate 277 de persoane, iar din satele din împrejurimi încă 28; în total, 305 evrei au fost transportați cu camioane care au plecat din actuala Piață Márton Áron. Împreună cu evreii din Cristuru Secuiesc și Praid, un număr total de 609 persoane au fost deportate din fostul județ Odorhei la Auschwitz. Bărbații cu vârste cuprinse între 18 și 50 de ani au fost înrolați în detașamentele de muncă obligatorie încă din 1942. Aceștia au fost trimiși în Ucraina, iar mulți dintre ei nu mai erau în viață în 1944. Din acest motiv, procesul de ghetoizare a afectat în principal persoanele vârstnice, femeile și copiii.

Organizatorii au considerat important ca orașul să ridice un memorial demn în cinstea comunității evreiești din Odorheiu Secuiesc, care a căzut victimă Holocaustului. Dincolo de acest gest firesc de comemorare, monumentul transmite și un mesaj important: îi avertizează pe cetățenii orașului asupra consecințelor regimurilor totalitare care folosesc instigarea la ură ca instrument împotriva propriilor cetățeni.

Mai multe detalii vedeți aici: [1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#), [8](#) și [9](#).

- **Miercuri, 20 mai 2026**, [László Foszto](#) (cercetător ISPMN) a participat, în calitate de invitat, cu o **prezentare** la o videoconferință organizată de Action Education, în parteneriat cu Asociația STEA. Evenimentul a fost inițiat de Naide Sefraoui (magager pe Europa la Action Education), iar discuțiile au fost moderate de Cristina-Maria Bala (director executiv STEA, partener Action Education în România). Videoconferința a avut ca obiectiv evaluarea acțiunilor educaționale implementate de asociație cu sprijinul Action Education, precum și discutarea unor strategii de viitor menite să faciliteze incluziunea educațională și socială a copiilor și tinerilor vulnerabili din județul Satu Mare și să sprijine accesul grupurilor vulnerabile pe piața muncii. În cadrul întâlnirii, [László Foszto](#) a prezentat un raport de consultanță care include, de asemenea, recomandări pentru politici publice.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Joi, 21 mai 2026**, s-a desfășurat la Budapesta o **conferință** prilejuită de **lansarea volumului** *Autonómiakísértet. Tanulmányok, esszék, cikkek, beszélgetések, 1982–2013* [Fantoma autonomiei. Studii, eseuri, articole, discuții, 1982–2013] semnat de Károly Tóth. Volumul, apărut la Institutul de Cercetare a Minorităților „Forum” în 2025, a fost editat și adnotat de Kálmán Balla și Tamás Gusztáv Filep. Opera lui Károly Tóth constituie un capitol remarcabil în autoreflexia minorității maghiare din ultimul secol și, în același timp, în istoria gândirii intelectuale maghiare. Evenimentul a fost organizat în parteneriat de trei institute de cercetare a minorităților naționale: Institutul pentru Cercetarea Minorităților „Forum” din Šamorín (Slovacia), Institutul pentru Studiarea Minorităților în cadrul Centrului pentru Științele Sociale al Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta (Ungaria) și ISPMN. Despre volum, autor și contextul

textelor au susținut câte o prezentare František Mikloško, fost președinte al Parlamentului Slovaciei, Peter Zajac, critic literar, fost deputat în Parlamentului Slovaciei, [Ágnes Kiss](#) (cercetător ISPMN) și Nándor Bárdi, istoric, Institutul de Cercetare a Minorităților, ELTE TK.

- **Luni, 25 mai 2026**, a avut loc **seminarul** Grupului de Cercetare și Dezbateri în Antropologie (GARD), coordonat de [László Fosztó](#), Giuseppe Tateo și Cătălina Tesăr și găzduit de Colegiul Noua Europă. Seminarul s-a desfășurat în format hibrid. În cadrul evenimentului, Valer Simion Cosma a susținut **prezentarea** intitulată „Economia morală a sacrificiului: muncă, migrație și proletarizare în România rurală”. Invitatul este manager executiv al proiectului ECOJUST – „Doing Environmental Injustice: A Theory in Praxis” la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. Moderatorul seminarului a fost Radu Umbreș, SNSPA.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Miercuri, 27 mai 2026**, a avut loc **conferința științifică** a Institutului de Studii Religioase, intitulată „De la vulnerabilitate la scenă: formele transformatoare ale religiei în epoca incertitudinii”. Evenimentul a fost organizat de Dénes Kiss și Robert Bálint și găzduit de Casa Libertății Religioase. [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la conferință în calitate de coreferent la prelegerea publică susținută de Kinga Povedák, intitulată „De la underground la un miliard de vizualizări: formele și funcțiile în schimbare ale muzicii creștine contemporane”. În cadrul conferinței au fost prezentate cele mai recente rezultate ale cercetărilor sociale privind fenomenele religioase din România și Ungaria, cu participarea unor specialiști consacrați în domeniu, dar și a unor tineri cercetători.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În luna mai 2026**, [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a fost **lector științific** al unui articol supus procesului de evaluare spre publicare în revista *Family Relations*. Aceasta este o revistă oficială academică internațională și interdisciplinară a *National Council on Family Relations* (NCFR). *Family Relations* publică conținut științific contemporan, destinat profesioniștilor care lucrează cu acestea și este axată pe științele aplicate ale familiei. Jurnalul publică studii empirice, recenzii și analize utile pentru terapeuți, educatori și factorii de decizie politică.

- **Marti, 2 iunie 2026**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** publică la Institutul de Studii Religioase „Ioan Petru Culianu” din cadrul Universității de Medicină Farmacie Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu-Mureș. Evenimentul a fost găzduit de prof. dr. Ionuț Biliuță în cadrul programului de Studii Religioase derulat de Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade”. Intitulată *Împuterniciți de Duhul Sfânt: convertiri penticostale și perspective de mobilitate socială în rândul romilor din România și Europa de Est*, prelegerea a analizat creșterea influenței religiei în comunitățile de romi din România și din Europa de Est dintr-o perspectivă socio-antropologică. Tema centrală a

prezentării a fost modul în care implicarea religioasă intensificată, în special în cadrul comunităților penticostale și carismatice, constituie o formă alternativă de împuternicire comunitară și de incluziune socială.

Detalii vedeți [aici](#).

- **Marti, 2 iunie 2026**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **emisiunea** „Să ne înțelegem” (*Értsünk szót*) la Radio România Târgu-Mureș, realizată de jurnalista Parászka Boróka. Intervenția a avut loc cu prilejul prelegerii publice susținute de cercetător la Institutul de Studii Religioase „Ioan Petru Culianu” din cadrul Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu-Mureș. Evenimentul a fost găzduit de prof. dr. Ionuț Biliuță, în cadrul programului de Studii Religioase al universității. În cadrul prelegerii, [László Fosztó](#) a analizat creșterea influenței religiei în comunitățile de romi din România și din Europa de Est din perspectivă socio-antropologică. Prezentarea a evidențiat modul în care implicarea religioasă intensificată, în special în comunitățile penticostale și carismatice, poate constitui o formă alternativă de împuternicire comunitară și de incluziune socială.

- **Luni, 4 iunie 2026**, ziarul online Transtelex.ro a publicat un **articol** despre efectele noii legi privind combaterea extremismului, antisemitismului și negării Holocaustului din România și impactul acesteia asupra denumirilor de străzi, instituțiilor și monumentelor dedicate unor personalități controversate, precum József Nyirő și Albert Wass. Au fost prezentate modificările aduse legislației, care extind definițiile faptelor și simbolurilor interzise și înăspresc sancțiunile pentru promovarea ideologiilor fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe.

Gidó Attila (cercetător ISPMN), consultat în calitate de expert în cercetarea Holocaustului, a apreciat că persoanele asupra cărora există hotărâri judecătorești sau dovezi privind implicarea în fascism, antisemitism ori crime de război nu ar trebui să fie omagiate în spațiul public, chiar dacă au avut o contribuție importantă în cultură. În opinia sa, operele unor autori precum Albert Wass sau József Nyirő nu trebuie eliminate total din circuitul cultural, însă este important ca publicul să cunoască și aspectele controversate ale activității lor politice și ideologice.

Totodată, istoricul a subliniat că România dispune de un cadru legislativ și instituțional bine dezvoltat pentru combaterea antisemitismului și protejarea memoriei Holocaustului, însă acesta trebuie aplicat consecvent. De asemenea, a evidențiat importanța introducerii disciplinei dedicate istoriei evreilor și Holocaustului în învățământ, considerând că aceasta va contribui, pe termen lung, la prevenirea extremismului și la consolidarea educației civice.

Materialul în limba maghiară poate fi citit [aici](#).

Articolul fost preluat și de publicația online „Telex.hu” din Ungaria și poate fi văzut [aici](#), respectiv de Szombat.org, [aici](#).

- **Joi, 4 iunie 2026**, [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a participat la Conferința despre Istoria

Femeilor III, organizată de Institutul de Istorie Maghiară al Universității Babeș-Bolyai. Prelegerea cercetătoarei [Bokor Zsuzsa](#) a analizat procesul prin care autoritatea medicală a devenit una dintre principalele forme de putere socială în România interbelică. Pornind de la conceptul foucauldian al „privirii medicale”, prezentarea arată cum medicina s-a transformat dintr-o practică centrată pe individ într-un instrument de gestionare a populației, alături de proiectele de modernizare, demografie și construcție națională. Elita medicală românească, reprezentată de figuri precum Iuliu Moldovan, Iuliu Hațieganu și Sabin Manuilă, a utilizat discursul sănătății publice pentru a legitima intervenția statului în domenii precum mortalitatea infantilă, bolile venerice, igiena și reproducerea. În acest context, corpul feminin a devenit simultan obiect al protecției și al controlului, fiind asociat atât cu responsabilitatea reproducerii unei națiuni sănătoase, cât și cu riscurile atribuite sexualității considerate deviate. Studiul evidențiază modul în care medicina, eugenia și naționalismul s-au intersectat în construirea unor noi ierarhii sociale și forme de supraveghere, consolidând rolul medicului ca autoritate privilegiată în definirea sănătății, moralității și apartenenței la comunitatea națională.

- **În perioada 4-5 iunie 2026**, ISPMN a primit **vizita** unui grup de studenți de la University of Pittsburgh, Departamentul de Științe Politice, însoțiți de profesorul lor, dr. Horia Michael Dijmărescu. Aflându-se în România în cadrul programului Study Abroad 2026, studenții au participat la o serie de seminarii susținute de cercetătorii ISPMN [Plainer Zsuzsa](#), [Toma Stefánia](#), [Kiss Tamás](#) și [Fosztó László](#). Discuțiile s-au concentrat asupra situației minorităților naționale din România, a incluziunii sociale și a politicilor educaționale și sociale, oferind participanților oportunitatea unui schimb academic direct și aprofundat.

- **În perioada 8-9 iunie 2026**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a participat la **workshop-ul** online *The Endangered Black Sea: Interdisciplinary Perspectives on Religious and Cultural Heritage at Risk and Viable Solutions*, organizat de **New Europe College**.

Împreună cu Metin Omer (cercetător, Universitatea Ovidius Constanța), a prezentat lucrarea *Invisible Identities at the Black Sea: The Turkish Tinsmiths in Babadağ*, un studiu de caz dezvoltat în cadrul proiectului de cercetare *Invisible Minorities in Romania: The Millet, Turkish Tinsmiths and Davulcu*, finanțat de **Fundația Gerda Henkel**.

Prezentarea a propus o microistorie a spoitorilor turci din Babadağ, comunitate adesea percepută din exterior ca romi musulmani sau xoraxane, oferind o perspectivă care depășește categoriile și etichetele consacrate și care acordă prioritate narațiunilor proprii ale comunității.

- **Miercuri, 10 iunie 2026**, elevii Școlii de Agenți de Poliție „Septimiu Mureșan” din Cluj-Napoca au participat la o **sesiune de informare** dedicată temei „Holocaustul din România și Transilvania de Nord”, organizată în parteneriat cu Comunitatea Evreilor din Dej. În cadrul întâlnirii, președinta Comunității, Yael Gross, a prezentat principalele momente din istoria

evreilor din Cluj-Napoca și Dej, cu accent pe perioada Holocaustului. Lucian Nastasă Kovács, directorul Muzeului de Artă Cluj-Napoca, a vorbit despre apariția comunităților evreiești în România și despre cauzele antisemitismului. Totodată, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a abordat politicile antisemite aplicate în anii 1939–1940 și situația evreilor din Transilvania de Nord între 1940–1944, respectiv consecințele Holocaustului din această regiune.

- **Luni, 15 iunie 2026**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **ședința de lucru** a Comisiei de îndrumare pentru proiectul doctoral în sociologie intitulat „Convertirea romilor la penticostalism ca vector de mobilitate socială”, elaborat de doctorandul Natanael Alexandru Bițiș. Cercetarea doctorală se desfășoară în cadrul Institutului de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Școala de Studii Avansate a Academiei Române, Școala Doctorală de Sociologie și Științe Juridice, sub coordonarea științifică a CS I dr. habil. Simona Stănescu. În cadrul ședinței au fost analizate: proiectul de cercetare, stadiul cercetării, structura tezei și direcțiile de dezvoltare ale proiectului doctoral, fiind formulate observații și recomandări pentru continuarea activității de cercetare.

- **Joi, 18 iunie 2026**, [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a participat la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a UBB la întâlnirea cu Comisia ARACIS ce a avut pe agenda de lucru evaluarea secției de Antropologie din cadrul facultății. **ARACIS** (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior) este instituția publică responsabilă cu autorizarea și acreditarea programelor de studiu și a secțiilor din universitățile din România. Procesul asigură că fiecare program universitar respectă standardele naționale de calitate și legislația în vigoare.

- **Vineri, 19 iunie 2026**, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a prezentat **articolul** „Return migration, rural idyll, and changes in Romania’s cultural Landscapes” [Migrație de întoarcere, idilă rurală și schimbări în peisajul cultural din România]. Prezentarea a discutat un articol publicat împreună cu Lucian Vesalon, de la Universitatea de Vest din Timișoara, despre modurile prin care migranții contribuie la reconfigurarea peisajelor culturale rurale din sudul Transilvaniei. Prezentarea a fost realizată în cadrul conferinței „Counterurbanization and rural life in transition. Dynamics, engagements, perspectives” care a avut loc la Sofia în 18 și 19 iunie 2026.

- **Mărti, 23 iunie 2026**, a avut loc **susținerea publică** a tezei de doctorat a domnului Caraivan I. Daniel cu titlul „Căsătoriile mixte și dinamica identității la populațiile de romi” realizată sub coordonarea prof. univ. dr. [Remus Gabriel Anghel](#), în cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA), Școala Doctorală Multidisciplinară. Comisia de susținere a fost alcătuită din prof. univ. dr. Andrei Țăranu (președinte), prof. univ. dr. [Remus Gabriel Anghel](#) (coordonator științific), CS gr. I dr. Corina Iosif-Sârbu (Muzeul Național al Țăranului Român), CS gr. II dr. Monica Șerban (Institutul de Cercetare a Calității Vieții) și CS gr. I dr. [László Fosztó](#) (Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale), în calitate de referenți oficiali. În urma

deliberării, comisia a hotărât acordarea titlului de doctor în sociologie domnului Caraivan I. Daniel.

- **Miercuri, 24 iunie 2026,** [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a participat la **ședința de lucru** a Comisiei de îndrumare pentru proiectul doctoral în sociologie intitulat *Dezvoltarea identității culturale și religioase la copiii născuți din părinți de origine română și non-română*, elaborat de doctoranda Aștilean-Amit Anca-Raluca. Cercetarea doctorală se desfășoară în cadrul Universității Babeș-Bolyai, Școala Doctorală de Sociologie, sub coordonarea științifică a dr. habil. Viorela Ducu Telegdi-Csetri. În cadrul ședinței au fost analizate: proiectul de cercetare, stadiul cercetării, structura tezei și direcțiile de dezvoltare ale proiectului doctoral, fiind formulate observații și recomandări pentru continuarea activității de cercetare.

 - **Joi, 25 iunie 2026,** [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) și [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) au făcut parte din comisia de susținere a tezei parțiale de doctorat a lui András Beke (doctorand al Școlii Doctorale de Studii de Hungarologie). Teza parțială supusă dezbaterii a avut titlul: *Egy alcsíki római katolikus egyházközség (megye) gazdasági ügyei és a görögkatolikus hitre való áttérések a két világháború között* (Problemele economice ale unei parohii romano-catolice din Ciucul de Jos și conversiune la religia greco-catolică în perioada interbelică).

 - **Vineri, 26 iunie 2026,** [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a participat, în calitate de oponent la susținerea în catedră a tezei de doctorat a lui Tőke Sugárka (UBB, Școala Doctorală de Studii de Hungarologie). Titlul lucrării: „Reprezentările vizuale ale pelerinajului de Rusalii de la Șumuleu Ciuc în era mediilor electronice și digitale”, conducător științific prof. dr. Tánczos Vilmos.

 - **Vineri, 26 iunie 2026,** Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere științifică** la Universitatea de vară a Fundației Casa Tradițiilor Ardelenești din Sânvăsii, județul Mureș, cu titlul *Szükséges-e a bárányfelhőket bodorítani? Néhány gondolat a természetes előadásmód szükségességéről* [Este oare necesar să înfrumusețăm norii pufoși? Câteva gânduri despre necesitatea unui mod narativ de exprimare] în cadrul conferinței *Jógyakorlatok és módszerek a néptáncoktatásban* [Exerciții și metode în predarea dansurilor populare].
- Detalii mai multe vedeți aici: [1](#), [2](#) și [3](#).
- **Vineri, 27 iunie 2026,** [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a participat, în cadrul Zilelor Cărții de la Cluj, la prezentarea volumului *Utolsó szavak. Egy székely ember vilásképe* (Ultimele cuvinte – Imaginea morții unui secui din Ciuc) al lui Tánczos Vilmos (Editura Bookart, Miercurea Ciuc). În cadrul discuției, acesta i-a adresat autorului întrebări despre geneza cărții, metodologia etnografică/antropologică utilizată, precum și despre caracterul de tip învățare al procesului de cercetare.

 - **Luni, 29 iunie 2026,** a avut loc **seminarul de cercetare** cu titlul „*Perspective din teren în așezările ceangăilor din Moldova: Geografie rurală, dezvoltare sătească și cultură locală*”, susținut de Somogyi Ferenc (Fulbright Student Research Fellow, ISPMN, 2025–2026), al cărui

supervizor a fost [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN). Pe baza unei munci de teren de mai multe luni și a cercetărilor de arhivă, Somogyi Ferenc a prezentat transformarea structurii așezărilor analizate sub impactul modernizării.

- **Marti, 30 iunie 2026**, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a prezentat **articolul** „Successful but dissatisfied? Career aspirations, migration trajectories and loss among returnees in Romania’s booming IT sector” [De succes dar dezamăgiți? Aspirații de carieră, traiectorii migratorii și pierdere în cazul migraților români care se întorc în sectorul IT românesc]. Articolul a fost prezentat în cadrul conferinței internaționale IMISCOE - „Strengthening Migration Studies through Community Engagement” ce a avut loc în localitatea Girona din Spania în perioada 29 iunie-2 iulie 2026.

- **Marti, 30 iunie 2026**, a apărut **articolul** „*Expanding Circles of Belonging: Shifting Identity Scales from Local Roots to Transnational Horizons*” [„Extinderea cercurilor de apartenență: schimbarea scărilor identitare de la rădăcinile locale la orizonturi transnaționale”], articol semnat de [Ilka Veress](#) (cercetător ISPMN) în revista de specialitate *Belvedere Meridionale*, nr. 1/2026, Szeged, Ungaria.

Articolul abordează transformările identitare ale armenilor transilvăneni în perioada de după 1989, cu accent pe relația dintre formele locale de apartenență și perspectivele mai largi, transnaționale, ale comunității armene.

Articolul poate fi accesat [aici](#).

- **În luna iunie 2026**, a apărut volumul semnat de Marius Turda, [Zsuzsa Bokor](#) (cercetător ISPMN), Tudor Georgescu, Adrian-Nicolae Furtună, „De la Ungaria Mare la România Mare. Sânge, rasă și națiune”, Polirom, 2026, 528 p.

Volumul analizează modurile în care ideile eugenice au devenit populare și s-au intersectat cu tendințele sociale și politice ale secolului al 19-lea și al 20-lea.

Marius Turda accentuează importanța volumului în Introducerea cărții: „Este evident că traiectoria eugeniei în această perioadă a reflectat mediul social și cultural, precum și evoluțiile politice din cele două țări. Idealul unei comunități naționale sănătoase, care s-a impus în perioada interbelică, a rămas caracteristica dominantă a politicii sociale și a programelor de sănătate publică de-a lungul întregului secol XX. Practicile și soluțiile confirmate într-un anumit domeniu de expertiză au influențat modurile de interpretare a organismului național în alte domenii, astfel încât putem înțelege fascinația pentru eugenie care a modelat strategii și metodologii de sănătate, precum și abordări ale patologiei sociale pentru diferite grupuri și minorități (etnice, sexuale și sociale) din Ungaria și România. Eugeniștii maghiari, români și germani discutați aici și-au propus nu doar să identifice indivizii nedoriți și devianți, ci și să înțeleagă, să rezolve și, în cele din urmă, să controleze starea generală de sănătate a populației.

După cum va demonstra, sperăm, cartea de față, mișcările eugenice din Ungaria și România au o istorie distinctă și tradiții individuale care ne pot ajuta să înțelegem mai bine trecutul comun al acestor două țări vecine.”

- **În luna iunie 2026**, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a elaborat un *peer review* pentru un capitol dedicat practicilor de utilizare a limbii (*linguaging*) în rândul ceangăilor, destinat volumului *Minoritized Language and Artistic Materiality: Perspectives From Europe, The Americas, and Beyond*, aflat în curs de apariție la editura Bloomsbury.

- **În luna iunie 2026**, a fost publicat numărul 1/2026 (January-June) al **revistei** *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Catholica*, publicație indexată ERIH+. În acest număr, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN), a publicat studiul intitulat *The Formation of a Roma Pentecostal Community during Socialism, from the Perspective of the Leader who Founded It* [Formarea unei comunități penticostale rome în timpul socialismului, din perspectiva liderului fondator].

Articolul analizează procesul de formare a unei comunități penticostale rome din estul României în ultimul deceniu al regimului socialist, pornind de la narațiunile și experiența de convertire ale fondatorului acesteia. Studiul evidențiază măsurile represive adoptate de autoritățile comuniste împotriva comunității religioase și arată cum, în pofida acestora, congregația a reușit să supraviețuiască și să se dezvolte, devenind una dintre cele mai mari comunități penticostale din regiune. Totodată, autorul demonstrează că integrarea noii comunități în rețeaua comunităților penticostale nerome, care funcționau legal sau clandestin în perioada socialismului, i-a oferit acces atât la sprijin material și modele de organizare, cât și la noi forme de acceptare etnică.

Studiul este disponibil în regim open access și poate fi consultat [aici](#).

- **În luna iunie 2026**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) și Szabó Á. Töhötöm (șef de departament la UBB, Departamentul de Lingvistică și Etnografie-Antropologie Maghiară) au coordonat numărul 2026/2 al revistei *Erdélyi Múzeum*, apărut la sfârșitul lunii iunie și dedicat tematicii etnografice. Revista *Erdélyi Múzeum* este acreditată ca publicație științifică de categoria B și este indexată în baze de date internaționale, precum CEEOL și Index Copernicus.

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de

internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.